
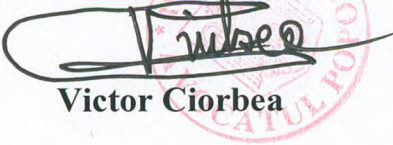

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Penitenciarul Codlea

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Penitenciarul Codlea, este structurat pe trei capitole, după cum urmează :

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 29³ și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în data de 23 martie 2016 a fost efectuată o vizită inopinată la Penitenciarul Codlea.

Din echipa de vizită au făcut parte: doamna _____, consilier în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, domnul _____, medic, desemnat de Colegiul Medicilor din România și doamna _____, reprezentantă a Organizației „Asociația pentru Parteneriat Comunitar Brașov”.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a dreptului la asistență medicală, tratamentul aplicat persoanelor deținute și aspecte sesizate prin petiții înregistrate la instituția Avocatului Poporului.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Penitenciarul Codlea a fost înființat în anul 1953, prin desființarea penitenciarului din Brașov, în clădirile unei foste fabrici de mezeluri. Penitenciarul custodia persoane private de libertate bărbați, arestați preventiv și condamnați clasificați în regimurile de executare a pedepselor ”semideschis” și ”deschis”.

Capacitatea penitenciarului era de 399 de persoane (raportat la 4mp) iar la data vizitei erau custodiate un număr de 683 de persoane, acesta confruntându-se cu problema supraaglomerării.

Penitenciarul era structurat pe 5 secții:

Secția I - regim semideschis cu două Subsecții;

Secția II- cantina, tranzit și semideschis: cantina, tranzit deținuți minori și maximă siguranță II b, camere, infirmerie și 1 cameră pentru refuz hrană;

Secția III - regim semideschis - IIA și II B

Secția IV –regim semideschis în care se aflau și punctele de lucru;

Secția V - regim deschis;

și 3 secții exterioare în regim deschis în localitățile Râșnov și Rodbav.

La data efectuării vizitei, penitenciarul era în program de reamenajare astfel:- Reamenajate și modernizate: spațiile de birouri, secția V de detenție, secția II A - cantina și sala de mese, II B - camerele destinate îngrijirilor medicale iar în program de reamenajare extinderea sălilor de mese și a sălii de producție.

În cadrul secțiilor de deținere erau amenajate un număr total de 61 de camere, astfel: secția I -16 camere, secția II- 27 de camere, secția III -7 camere, secția IV- 5 camere, secția V -6 camere.

Fiecare cameră dispunea de grup sanitar format din duș, 1 chiuvetă și 1 wc turcesc. În cadrul secției a V-a, nou amenajate, s-au instalat câte 2 capete de duș, chiuvete și wc-uri din materiale antivandalism (inox). Cea mai mică cameră dispunea de 4 paturi iar cea mai mare de 30 paturi. **Grupurile sanitare erau total insuficiente în special în camerele mari raportat la numărul de persoane din cameră. La aceasta contribuia și programul insuficient de distribuire a apei calde raportat la numărul beneficiarilor (o oră și 15 minute/zi). În majoritatea camerelor existau paturi pe trei niveluri. Acestea nu erau dotate cu scară pentru urcare și nici cu bară de protecție anticădere, existând posibilitatea rănirii deținuților. Ultima achiziție de saltele a fost în anul 2016 la secțiile II a+b (care era și cea mai numeroasă) și V care dispuneau de saltele de burete noi. Restul secțiilor erau dotate cu saltele vechi.**

Din cauza existenței paturilor pe trei niveluri o problemă o constituia obturarea ferestrelor și implicit iluminatul natural și ventilația în camerele de detenție.

În cazul secției a V-a, nou amenajate, s-au achiziționat sifoane cu cădere directă, astfel că mirosul de canalizare pătrundea în cameră.

În unele din camerele vizitate s-a constatat igrasie (secția III, camera 3.7; secția II camera 2.7) sau refularea wc-ului în chiuvetă (secția IV, camera 4.4). **Majoritatea camerelor nu dispuneau de iluminat artificial suficient, lămpile având montat doar câte un tub de neon din cele două prevăzute fiind necesară completarea**

lămpilor cu tuburi neon lipsă sau repararea acestora, astfel încât iluminatul artificial să fie corespunzător (Sectia III , camera 3.7).

La data vizitei, la ferestre erau instalate plase metalice cu ochiuri de aproximativ 2 cm diametru, fapt ce a dus la nemulțumirea persoanelor deținute. Conducerea unității a motivat instalarea plaselor prin faptul că persoanele deținute aruncau în mod repetat gunoaie pe geam, în curte și făceau schimb de bunuri între camere aruncând pungi de la un geam la altul, ambele probleme fiind rezolvate prin instalarea acestei plase. **Plasa montată nu perturbă în mod semnificativ ventilația încăperii însă iluminatul natural era influențat, mai ales la camerele cu paturi pe trei niveluri.**

Existau 2 camere pentru vizită intimă acordându-se în anul 2016 un număr de 72 de vizite cu durata de două ore și 2 vizite cu durata a 48 de ore. Pentru sport erau amenajate două săli de forță și o bază sportivă cu acces pe bază de tabel. Programul la curțile de plimbare era de la orele 8,00 la 17,30 cu pauză între orele 12,00- 13,00 (ora de masă).

Nu existau suficiente frigidere pentru păstrarea la rece a produselor perisabile cumpărate de la magazinul penitenciarului sau primite în cadrul vizitelor. Sălile de mese erau dotate una cu 2 frigidere, iar cealaltă cu un frigider, care erau vechi și uzate. Pentru persoanele deținute care serveau masa în camere, deși s-au furnizat temporar mese pliante și scaune, acestea nu erau suficiente.

Statul de funcții prevedea un număr de 313 posturi din care erau ocupate 236, fiind vacante un număr de 77 de posturi la nivelul penitenciarului.

Asistența medicală era asigurată de către 2 medici după următorul program: luni –vineri orele 8,00- 13,00, marți-joi –orele 8,00 -13,00 și 12,00-19,00 și 7 asistenți medicali din care 5 asistenți medicali generaliști, un asistent medical de igienă și un asistent medical de farmacie. Programul asistenților medicali era de 24 de ore cu 3 zile libere. În cadrul programului desfășurau activitate pe timpul zilei doi asistenți medicali și unul de farmacie, iar programul de noapte era asigurat de un asistent medical.

La nivelul cabinetului medical se furnizau următoarele servicii medicale: consultații clinice, tratamente injectabile, administrarea de medicamente orale sub supraveghere, pansamente. Personalul medical asigura confidențialitatea actului

medical, consultația efectuându-se numai cu participarea personalului medical și a persoanei consultate, excepție făcând situațiile în care persoana consultată era agresivă și atunci la consultație asista și personal din cadrul penitenciarului.

Asistența medicală se desfășura în : cabinetul de consultații, sala de tratament și punctul farmaceutic. Exista o cameră pentru refuz de hrană prevăzută cu patru paturi, masă și dulap pentru efectele personale. La data vizitei erau cazate trei persoane în refuz de hrană pe motiv de condiții necorespunzătoare de detenție, solicitare internare Spital Penitenciar Dej. Din constatările medicului, membru al echipei de vizită, una din persoane prezenta trei plăgi recente produse la nivelul feței prin automutilare care necesitau îngrijiri minore, fără să constituie un pericol pentru starea sa de sănătate. La nivelul corpului prezenta de asemenea cicatrici produse prin autoagresiune în antecedente. Refuzul de hrană era înregistrat într-un registru, se întocmea un proces verbal care era semnat de către personalul medical și persoana care refuza hrana. În cazul în care persoana refuza semnarea procesului verbal, acesta era semnat de către personalul de însoțire din cadrul penitenciarului. Până la sfârșitul zilei doar o persoană a mai rămas în refuz de hrană. În registrul de autoagresiuni și heteroagresiuni erau consemnate 60 de cazuri în anul 2015 și 10 cazuri în anul 2016.

În anul 2016, până la data efectuării vizitei, nu s-a înregistrat nici un deces (au fost 2 decese în anul 2015 –un deces prin suicid și un deces cauzat de infarct miocardic la o persoană de 50 de ani cu antecedente cardiace). Nu au existat în ultimul an agresiuni sexuale reclamate de către persoanele deținute.

Infirmeria era formată din două saloane cu câte 4 paturi, dulap, masă și grup sanitar (wc și duș).

În cadrul cabinetului medical erau înregistrate 12 persoane cu afecțiuni psihice. Asistența medicală de specialitate în aceste cazuri se acorda în cadrul Spitalului Militar Brașov și Spitalului Clinic de Urgență Brașov. Internările pentru tratament se efectuau la Spitalul Penitenciar Jilava.

Asistența medicală stomatologică se acorda la cerere. Penitenciarul avea încheiat un contract cu un cabinet medical stomatologic care furniza servicii stomatologice o dată pe săptămână-lunea și de două ori pe lună –vinerea.

Asistența medicală de specialitate se acorda la cerere, la recomandarea medicului curant, cu aprobarea conducerii penitenciarului. Examenul medical de specialitate se efectua în ambulatoriul de specialitate al Spitalului Militar Brașov și al Spitalului Clinic de Urgență Brașov, în funcție de specialitatea medicală. În cazul tratamentelor care necesitau internare acestea se efectuau la Spitalele Penitenciar Jilava, Rahova și Dej.

Pentru urgențele majore se acorda prim ajutor și se solicita ambulanța prin serviciul 112.

Vaccinarea antigripală se efectua la cerere, iar vaccinul se asigura de către Direcția de Sănătate Publică Brașov prin serviciul de epidemiologie. În cadrul cabinetului medical nu exista vaccin antitetanic pentru plăgile cu potențial tetanigen. În cadrul penitenciarului au existat trei persoane diagnosticate cu sifilis care au fost tratate prin internare în spital, secția dermatologie. Nu existau în evidența cabinetului persoane cu HIV/SIDA și nici persoane cu afecțiuni oncologice, la data vizitei.

Persoanele intrate în penitenciar din perioada de carantină erau introduse într-un program de de consiliere psihologică realizat de către unul din cei doi psihologi ai penitenciarului. Personalul se autosesiza în caz de evenimente neplăcute în familie și exista un control periodic efectuat la 6 luni. **În momentul vizitei, personalul era suprasolicitat existând doar un psiholog pentru persoanele deținute și unul pentru cadre. Exista în plan angajarea de personal specializat din luna aprilie.**

Blocul alimentar era recent renovat și modernizat și era compus din: bucătărie, sală pentru veselă, sală pentru spălat vesela, depozit alimente și sală pentru legume. Era dotat cu șase cazane mari, trei cazane mici, o sobă cu gaz pentru gătit și o friteuză –nefuncțională.

La secția I existau două săli de mese cu șase respectiv nouă mese, bănci și frigider. Pentru restul persoanelor deținute masa se servea în cameră. Transportul hranei către locul de servire se făcea în marmite și bidoane.

Penitenciarul Codlea avea în cadrul unității un bloc de producție, gospodărie agricolă zootehnică și contracte cu firme din exterior (ex.cu un abator de păsări).

În cadrul interviurilor cu persoanele private de libertate, acestea au invocat: supraaglomerarea camerelor de detenție, calitatea necorespunzătoare a hranei, lipsa mobilierului și a produselor de igienă, calitatea necorespunzătoare a luminii naturale și iluminatului artificial, nerezolvarea problemelor și solicitărilor persoanelor deținute, calitatea asistenței medicale acordate în penitenciar, etc. Spre exemplu:

- mai multe persoane erau nemulțumite de acordarea asistenței medicale generale și stomatologice în cadrul penitenciarului; Astfel:

O persoană a solicitat o consultație la medicul stomatolog, în afara programului stabilit prin contract, fiindu-i administrate doar antibiotice de către personalul medical existent ;

O persoană acuza o simptomatologie polimorfă neobiectivizată, lipsa aerului în cameră. În documentația medicală existentă la nivelul cabinetului erau consemnate consultații: la medicul specialist cardiolog, medicul specialist urolog, medicul specialist neurolog. Era consemnat, de asemenea, diagnosticul: “tulburare anxios depresivă, cu atacuri de panică, la un fost consumator de droguri”. Există expertiză la cabinetul de medicină legală care infirma patologia reclamată (afecțiunile urologice). În afara consultațiilor din ambulatoriu, a beneficiat de internare (1-14.11.2013) și s-au prescris tratamente conform acuzelor prezentate și a constatărilor cu ocazia consulturilor medicale efectuate.

O persoană reclama faptul că era bolnav de diabet zaharat și nu era tratat corespunzător. A fost internat în cursul anului 2015, în Spitalul Penitenciar Dej, de unde s-a externat cu următorul diagnostic: “tumoră subcutanată latero-toracică stângă; papilom cutanat pediculat; lumbago; spondiloză incipientă cu discartroză L5-S1”. Din documentația existentă la nivelul cabinetului, nu se confirma diagnosticul de diabet zaharat.

-mai multe persoane deținute au reclamat instalarea unor plase la ferestre care obturau lumina naturală dar nu și ventilația, fapt constatat de către echipa de vizită;

-referitor la condițiile de detenție necorespunzătoare mai multe persoane deținute au reclamat supraaglomerarea din camere, existența paturilor suprapuse pe două și trei rânduri, prezența unui singur grup sanitar pentru mai multe persoane (vas

de toaletă și chiuvetă), cazarmament uzat și degradat, lipsa unor spații pentru depozitarea efectelor personale și a alimentelor.

Majoritatea aspectelor prezentate de persoanele private de libertate au putut fi constatate de către membrii echipei de vizită, supraaglomerarea Penitenciarului Codlea, iluminatul necorespunzător, instalarea plaselor la geamuri, existența celui de-al treilea nivel de paturi din camerele de detenție, paturi și saltele vechi, camere afectate de igrasie, lipsa spațiului și a mobilierului necesar pentru servirea mesei și păstrarea bunurilor și obiectelor personale. În ceea ce privește implicarea personalului în rezolvarea problemelor persoanelor private de libertate, s-a constatat că au fost făcute demersuri atât pentru gestionarea supraaglomerării și a transferurilor în condițiile legii cât și pentru remedierea și repararea locurilor de deținere, însă datorită vechimii clădirii aceste probleme revin.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Codlea

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- Gestionarea supraaglomerării și eliminarea celui de-al treilea nivel de paturi;
- Refacerea sistemului de apă și canalizare în complexul Penitenciarului și schimbarea sifoanelor de pardoseală la secția V;
- Asigurarea apei calde pentru un interval suficient de timp care să permită efectuarea igienei corporale de către persoanele deținute;
- Demersuri pentru asigurarea iluminatului corespunzător în camere (natural și artificial). Să se acorde prioritate suplimentării de ferestre cu dotările necesare pentru iluminat natural în momentul reamenajării camerelor;

- Asigurarea de condiții decente de servire a mesei pentru persoanele private de libertate;
- Asigurarea condițiilor corespunzătoare de păstrare la rece a produselor perisabile cumpărate de la magazinul penitenciarului sau primite în cadrul vizitelor;
- Dotarea paturilor cu scară de acces și bară de siguranță pentru nivelurile superioare în vederea utilizării acestora în condiții de siguranță;
- Continuarea înlocuirii saltelelor vechi și uzate cu altele noi;
- Recondiționarea camerelor care prezintă igrasie;
- Efectuarea demersurilor legale pentru ocuparea posturilor vacante .

Alba Iulia, 10 mar^{ie} 2017